

Bijlage 1

Afspraken over de basis, lichte en extra ondersteuning

De basisondersteuning is beschikbaar voor alle leerlingen die dat nodig hebben, passend bij hun ondersteuningsbehoefte(n). We streven ernaar dat elke reguliere school 95% van de leerlingen met basisondersteuning kan bedienen. De samenwerkingsverbanden zijn in afwachting van de landelijke norm basisondersteuning. Deze norm omvat drie ondersteuningsgebieden, en worden in de toekomst uitgebreid. Scholen worden geadviseerd zoveel mogelijk op het [advies](#) van de landelijke norm basisondersteuning te anticiperen en op te nemen in het schoolplan/schoolgids hoe zij hier vorm aan geven. Tot de tijd dat de landelijke norm een advies is, geldt de norm, zoals beschreven in dit document. De eerste kolom geeft de afspraken weer die gelden in de samenwerkingsverbanden.

De scholen vullen zelf kolom 2 en 3 in, om aan te geven waar de basisondersteuning op hun school uit bestaat. Scholen evalueren jaarlijks deze ondersteuning en stellen bij waar nodig. Scholen kunnen samenwerken met collega-scholen/schoolbesturen en kernpartners om de basisondersteuning te versterken. De kwaliteit van de uitvoering van de basisondersteuning valt onder de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Tijdens het jaarlijks gesprek tussen directeur-bestuurder en schoolbesturen én de cyclische gesprekken tussen de consultants en de ondersteuningscoördinatoren is de basisondersteuning onderwerp van gesprek.

Afspraken basisondersteuning	Per school in te vullen 'Voldoet' of 'In ontwikkeling'	Per school in te vullen Toelichting op stand van zaken
<p>1. De school is verantwoordelijk voor informatieverstrekking aan en afstemming met jongere en ouder(s)/verzorger(s).</p>		<p>Beschrijf hier wat de samenwerking met jongeren en ouders op de school kenmerkt, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intakegesprek • Gesprekken tussen school-leerling/jongere-ouder(s)/verzorger(s) • Communicatie m.b.t. verwachtingsmanagement richting ouder(s)/verzorger(s) • Informatie en thema-avonden voor en door ouders/verzorger(s) • Nieuwsbrieven
<p>2. De school werkt handelingsgericht en cyclisch.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Directie/schoolleiding faciliteert en monitort de handelingsgerichte en cyclische werkwijze in de school en maakt hierbij gebruik van een kwaliteitscyclus gericht op doorontwikkeling van basis, lichte en extra ondersteuning. • De mentor en de docenten hebben samen met jongere en ouder(s)/verzorger(s) zicht op de leerontwikkeling van de jongere en handelen met als doel deze ontwikkeling te bevorderen. • Iedere school beschikt over een ondersteuningsteam. Dit team biedt laagdrempelige begeleiding aan leerlingen en docenten(teams) om deze groep praktisch en handelingsgericht te ondersteunen. Uitgangspunt is dat dit zoveel mogelijk in de klas plaatsvindt. 		<p>Beschrijf hier methodieken en/of werkwijzen waar het team mee werkt, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Methodiek, zoals PBS • Handelingsgerichte Aanpak Schoolverzuim • Afspraken of methodiek voor basisondersteuning in de klas (denk aan lessenstructuur, klassenmanagement, pedagogisch/didactischvakmanschap, activerende instructievormen, differentiatie, inzet brede expertise van professionals in en om school) • Methodiek/aanpak op gedrag van jongeren • Mentoraat

Afspraken basisondersteuning	Per school in te vullen 'Voldoet' of 'In ontwikkeling'	Per school in te vullen Toelichting op stand van zaken
<p>3. De school heeft een positief pedagogisch en gezond klimaat en is fysiek, mentaal en sociaal veilig voor de leerlingen en het team.</p> <ul style="list-style-type: none"> De school draagt in samenwerking met ouder(s) /verzorger(s) en kernpartners zorg voor een sterke pedagogische basis. De school bevordert de sociale en emotionele ontwikkeling en de positieve identiteitsontwikkeling van alle leerlingen. 		<p>Beschrijf hier de manier waarop voor een positief pedagogisch en veilig klimaat gezorgd wordt, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> Methodieken, zoals PBS Pedagogischeconciërge (Implementatie van het) schoolaanwezigheidsbeleid Toezicht in de school en op het schoolplein Veiligheidsbeleid (veiligheidscoördinator, vertrouwenspersoon) Anti-pestbeleid (anti-pestcoördinator) Wijkagent contact Jongerenwerk op school <p>Beschrijf hier op welke manier voor een gezond klimaat gezorgd wordt, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> Programma/vignet Gezonde School Rookvrije school
<p>4. De school heeft samen met de leerling, ouders en ondersteuners zicht op de leerontwikkeling van de leerling en handelt met als doel deze ontwikkeling te bevorderen.</p> <ul style="list-style-type: none"> De school volgt, analyseert en evalueert systematisch de ontwikkeling van jongeren, klassen en de school via een leerlingvolgsysteem. We spreken af dat school samen met de jongere en ouder(s)/verzorger(s) een zorgvuldige afweging maakt welke interne en externe professionals aansluiten bij gesprekken. Uitgangspunt is om het aantal aanwezigen zo klein mogelijk te houden, omwille van de leerling en ouder(s)/verzorger(s). 		<p>Beschrijf hier hoe leerling, ouders en ondersteuners de leerontwikkeling van de leerlingen bijhouden/registreren, delen en bespreken, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> Leerlingvolgsysteem Gesprekken tussen school- jongere- ouder(s)/verzorger(s) Groepsplannen en groepsgerichte interventies

Afspraken basisondersteuning	Per school in te vullen 'Voldoet' of 'In ontwikkeling'	Per school in te vullen Toelichting op stand van zaken
<p>5. De school draagt verantwoordelijkheid voor het verzorgen van een doorgaande ontwikkellijn alle jongeren en voor het bieden van begeleiding bij iedere overstap.</p>		<p>Beschrijf hier de manier waarop overdracht en samenwerking plaatsvindt met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • po/so/sbo • vo/vso • mbo/hbo/wo
<p>6. De school differentieert het ondersteuningsaanbod op groeps- en klassenniveau, zodat er aandacht is voor ondersteuningsbehoeften van jongeren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • School draagt zorg voor leermiddelen (aanpassingen in bijvoorbeeld tempo en niveau), en fysieke toegankelijkheid voor alle leerlingen. Hiervoor werkt de school samen met (kern)partners (bijvoorbeeld in het geval van dyslexie, dyscalculie, NT2). 		<p>Beschrijf hier de begeleidingsmogelijkheden in de klas, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning in de klas • Differentiatie • Aanpassingen lesmateriaal (bijvoorbeeld luisterboeken, voorlezen of grote letters) <p>Beschrijf hier de faciliteiten om de school fysiek toegankelijk te maken voor alle jongeren, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rolstoeltoegankelijk • Invalidentoilet • Lift • Gelijkvloers gebouw • Toegang voor hulphond • Aangepast meubilair

Afspraken basisondersteuning	Per school in te vullen 'Voldoet' of 'In ontwikkeling'	Per school in te vullen Toelichting op stand van zaken
		<p>Beschrijf hier faciliteiten voor jongeren met behoefte aan rust en/of beperkte prikkels, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schermen in de klas • Aparte werkruimte • Switchplekken • Ruimte met rustbed <p>Beschrijf hier de faciliteiten voor jongeren die een deel van het onderwijs op afstand volgen, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheden om lessen op te nemen • Digitale lesmogelijkheden (bijv. camera/robot in de klas) • Aangepast rooster • Digitale leeromgeving

Bijbehorende protocollen en documenten

De basisondersteuning geeft weer hoe bepaalde ondersteuningsbehoeften gesignaleerd worden en welke stappen er vervolgens gezet worden op school en/of in samenwerking met partners. Het geeft weer wat de school doet bij een signalering en/of belemmering, welke procedure intern

intern (of eventueel extern) wordt gevolgd en wat het instrumentarium dan is. Iedere school geeft in de schoolgids aan welk beleid/protocollen en documenten die in ieder geval onder de basisondersteuning vallen.

Leren	Gedrag	Fysiek, mentaal en sociale veiligheid	Gezondheid
Beleid gericht op dyslexie, dyscalculie en hoogbegaafdheid	Beleid omgaan met gedrag	Beleid psychische gezondheid	Beleid medisch handelen
Beleid gericht op inclusie		Beleid anti-pestten	Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
		Schoolaanwezigheidsbeleid	Handelingskader kindermishandeling en huiselijk geweld voor het onderwijs

Lichte ondersteuning

De standaard voor de lichte ondersteuning op vmbo-scholen (voorheen: lwoo) valt onder de basisondersteuning. Lichte ondersteuning is bedoeld voor jongeren in het vmbo, praktijkonderwijs en nieuwkomers. Het gaat om jongeren met (een risico op) leerachterstanden. Naast de basisondersteuning hebbende deze jongeren aanvullende leermiddelen en/of begeleiding nodig om zich verder te ontwikkelen. Iedere school bepaalt op basis van de leerlingpopulatie en van de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften hoe en voor welke jongeren lichte ondersteuning wordt ingezet. In het schoolplan/de schoolgids geven scholen weer welke faciliteiten zij bieden aan jongeren die lichte ondersteuning nodig hebben.

Extra ondersteuning

Iedere reguliere school biedt extra ondersteuning. De scholen vullen de extra ondersteuning zelf in en nemen dit op in het schoolplan van de school. Het aanbod bestaat uit twee pijlers: jongeren en ouder(s)/verzorger(s) ondersteunen en versterken van professionals. Jongeren die extra ondersteuning ontvangen, hebben een OPP waarin het hoorrecht van de jongere en ouder(s)/verzorger(s) is meegenomen. De OPP's geven de school richting in wat professionals kunnen doen in hun handelen binnen de schoolse context. We zetten in op een omgeving waarin we voor meerdere jongeren betekenis kunnen geven aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en zoveel mogelijk in de klas. Hiermee maken we een verschuiving van individueel naar collectief aanbod.

Principes

Naast bovenstaande standaard werken we volgens de volgende principes m.b.t. de basis, lichte en extra ondersteuning:

- We spreken het 'wat' gezamenlijk af (zie de afspraken hierboven).
- We laten het 'hoe' over aan de school.
- De focus ligt op continu verbeteren en met elkaar leren.
- De school meet en evalueert jaarlijks het rendement van de ingezette ondersteuning en ontvangen geormerkte gelden.
- De school gebruikt de conclusies voor de doorontwikkeling van beleid en uitvoering ('weten wat wel en niet werkt'). Daarnaast hebben we binnen de samenwerkingsverbanden als geheel de ambitie om van en met elkaar te leren, zodat de kwaliteit van de ondersteuning toe blijft nemen. Daarom maken scholen ook inzichtelijk wat volgens hen effectief is en waarom (aannames expliciteren). Op basis hiervan bespreken/onderzoeken we met elkaar hoe we kunnen door ontwikkelen. Dit doen we op basis van eigen ervaringen/aannames en inzichten uit de wetenschap/literatuur (bijv. interventiebanken).
- De school deelt de opgedane inzichten met collega-scholen en legt hierover verantwoording af, in ieder geval in een paragraaf 'passend/inclusief onderwijs' in het jaarverslag van de school/het schoolbestuur.
- De school bespreekt de opgedane inzichten mbt de basis, lichte en extra ondersteuning met de directeur-bestuurder van de samenwerkingsverbanden in een jaarlijks gesprek én tijdens de cyclische gesprekken met consulent.